

Азнакай муниципаль районы Чалпы авыл жирлегене Советының карары

ав. Чалпы

№ 68

4 сентябрь 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чалпы авыл жирлегене Советының 10.02.2014 № 92 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Чалпы авыл жирлегене» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү турында (09.09.2016 № 38, 28.11.2016 №46 карары редакциясендә)

Муниципаль норматив хокукый актларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына туры китерү максатларында

Чалпы авыл жирлегене советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чалпы авыл жирлегене Советының 10.02.2014 № 92 карары белән расланган Азнакай муниципаль районы «Чалпы авыл жирлегене» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (09.09.2016 № 38, 28.11.2016 №46 карары редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Түбәндәге эчтәлекке 4.1 бүлек белән тулыландырырга:

«4.1 бүлек. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү

16.1 статья. Территорияне планлаштыру документлары турында гомуми нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын билгеләү һәм төрләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнә.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү «Чалпы авыл жирлегене» муниципаль берәмлеге территориясен тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планировка структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Капитал төзелеш объектларын территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын

эзерләү, әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, таләп ителми.

4. Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

1) федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларын урнаштыруга бәйлә рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтияжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

2) кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк;

3) жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә гамәлгә ашырылган очрақта жир кишәрлекләре төзүгә кирәк;

4) линияле объектны төзү, реконструкцияләү (линия объектның урнаштыру дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми) планлаштырыла. Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан линия объектның төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин

5. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

6. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территориягә карата линияле объектларны урнаштыру планлаштыру проектының эзерләмичә территорияне ызанлау проектының эзерләү рөхсәт ителә, әлеге Кагыйдәләрнең 16.3 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда.

7. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү әлеге Территориаль зоналар кагыйдәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек генераль планы белән билгеләнгән « Чалпы авыл жирлегә» планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына карата бирелә.

8. Территорияне планлаштыру документларының график өлешен эзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасы нигезендә;

2) цифрлы топографик карталардан, цифрлы топографик планнардан файдаланып, таләпләр вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

9. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү әлеге статьяның 10 өлешендә каралган очрақларда инженерлык эзләнүләренең материаллары һәм нәтижәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен кирәкле инженер эзләнүләре төрләре, аларны үтәү тәртибе, шулай ук аларны үтәү

таләп ителә торган очраklar Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Башкарма комитет карары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 16.5 статьясында билгеләнә.

16.2 статья. Территорияне планлаштыру проекты

1. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнең характеристикасын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Урам-юл челтәренең гамәлдәге планлаштыру структурасы яңа яки реконструкцияләнгән, төрле билгеләнештәге жир кишәрлекләре чикләрен төгәлләштергән очракта территорияне планлаштыру проекты ике этапта эшләнәргә мөмкин.

Беренче этапта территорияне үстерү буенча принципияль карарларны алдан килештерү өчен, алга таба планировка проектын эшкәртүне һәм эшкәртүне төшереп калдыру максатында планировка эскизы эшләнә.

Эзерләнгән проект планлаштыру эскизы Башкарма комитет тарафыннан каралырга тиеш.

Икенче этапта әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә билгеләнгән составта планлаштыру проектын эшләү гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын эзерләү өчен нигез булып тора, моңа әлеге Кагыйдәләрнең 16.1 статьясындагы 6 өлешендә каралган очраklar керми.

16.3 статья. Территорияләрне ызанлау проектлары

1. Территорияне ызанлау проектын эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, жирләрдән файдалану һәм территорияль зонаның һәм (яисә) төзелешнең билгеле бер кагыйдәләре белән чикләре һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең генераль планы белән билгеләнгән чикләр чикләрендә функциональ зонаның «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлекнең тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне ызанлау проектын эзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

1) төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

2) яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен, шулай ук территорияләр чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү, туктату өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләү, үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерерлек итеп, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган.

3. Территорияләрне ызанлау проектларын эзерләү территорияләрне планлаштыру проектлары составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проектларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

5. Территорияне ызанлау проекты эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр җыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Территорияне ызанлау проекты эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлеге схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү күздә тотыла.

7. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проекты эзерләгән очракта, гавами тыңлаулар аерым документ рәвешендә үткәрелми, моңа территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә, территорияне ызанлау проекты эзерләү, үзгәртү, кызыл линияләрне үзгәртү очрагы керми, мондый билгеләүләр, кызыл сызыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән.

16.4 статья. Кызыл сызыклар

1. Территорияне планлаштыру проектлары составында кызыл сызыклар эшләнә, килештерелә, раслана һәм үзгәртелә.

2. Кызыл линия планлаштыру, проектлау һәм төзелеш процессында катнашучы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары тарафыннан

« Чалпы авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә үтәлүе мәжбүри.

3. Кызыл сызыклар шәһәр төзелешен җайга салуның башка линияләрен, шул исәптән жир кишәрлекләренен чикләрен билгеләү һәм бүлү өчен нигез булып тора.

4. Кызыл сызыклар мәжбүри чагылдырылырга һәм исәпкә алынырга тиеш:

- территорияне планлаштыру документларында;
- капитал төзелеш объектларының, инженер-транспорт коммуникацияләре проектларының проект документациясендә;
- территориаль зоналарның чикләре билгеләнгәндә;
- территориаль жир төзелеш проектларында;
- жир кишәрлекләренен чикләрен билгеләгәндә.

5. Сызыклы объектлар белән мәшгуль һәм (яисә) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән территорияләр чикләрен билгеләүче һәм сайлап алу тәртибе башкарма хакимиятнең төзелеш, архитектура, шәһәр төзелеш өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль органы тарафыннан билгеләнә.

16.5 статья. Башкарма комитет карары нигезендә эшләнә торган территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар үз инициативасы буенча башкарма комитет тарафыннан йә, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы физик яисә юридик затлар тәкъдимнәре нигезендә кабул ителә.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карарлар мөстәкыйль кабул ителә:

1) төзелгән территорияне үстерү турында шартнамәләр төзелгән затлар белән территорияне комплекслы үзләштерү турында шартнамәләр, шул исәптән икътисадый класслы торак төзү максатларында, жирле үзидарә органы инициативасы буенча территорияне комплекслы үстерү турында шартнамәләр;

2) территорияне комплекслы үстерү чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренен һәм (яисә) күчмәс мөлкәт объектларының хокукка ия булучылары булган затлар;

3) реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектларына хокук ияләре территорияне планлаштыру документларын реконструкцияләү максатларында эзерләгән очракта.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә мондый карар кабул ителгән көннән алып өч көн эчендә басылып чыгарга һәм Азнакай муниципаль районының Интернет челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән алып физик яисә юридик затлар башкарма комитетка территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм карап тоту тәртибе, сроклары турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

5. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) Башкарма комитет тарафыннан мөстәкыйль;

2) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясә законнары нигезендә заказ урнаштыру йомгаклары буенча төзелгән дәүләт яисә муниципаль контракт нигезендә физик яисә юридик затлар тарафыннан;

3) физик яисә юридик затлар тарафыннан аларның акчалары исәбеннән.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар территорияне планлаштыру документларын эзерли һәм раслау өчен аны Башкарма комитетка жиберә.

7. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә генераль планы, әлеге Кагыйдәләр техник регламентлар, Шәһәр төзелеш регламентлары таләпләре нигезендә һәм яңа ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне планлаштыру буенча эзер документлар әлеге статьяның 7 өлешендә билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү өчен башкарма комитетка тапшырыла, аның нәтижәләре буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында яки мондый документларны кире кагу турында һәм аны эшләп бетерергә жиберү хакында карар кабул итү өчен «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлек башлыгына территорияне планлаштыру документларын жиберү турында карар кабул ителә.

9. Башкарма комитет карары нигезендә территорияне планлаштыру документлары составында эзерләнгән территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары расланганчы, алар гавами тыңлауларда «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлектә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һичшиксез каралырга тиеш.

10. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча гавами тыңлаулар уздырылмый, әгәр алар түбәндәгеләргә карата эзерләнгән булса:

1) чикләрендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә;

2) гражданнар тарафыннан төзелгән коммерциягә карамаган оешма тарафыннан бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә бакчачылыкны, яшелчәчелекне, дача хужалыгын алып бару өчен яисә дача хужалыгын алып бару өчен бирелгән территория;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

11. Жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының тормыш эшчәнлегенә, хокукларының һәм законлы мәнфәгатьләренең уңай шартларына кеше хокукларын үтәү максатларында территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча гавами тыңлаулар аның планировкасы проектын һәм аны ыланлау проектын эзерләү гамәлгә ашырыла торган территориядә яшәүче гражданныр, әлегә территориядә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, законлы мәнфәгатьләре мондый проектларны гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә бозылырга мөмкин булган затлар катнашында үткәрелә.

12. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча гавами тыңлаулар үткәргәндә барлык кызыксынучы затларга үз фикерләрен белдерү өчен тигез мөмкинлекләр тәмин ителергә тиеш.

13. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча гавами тыңлауларда катнашучылар жирлекнең жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру проектына яисә территорияне ыланлау проектына кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәртмәләрен гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен тапшырырга хокуклы.

11. Халык тыңлаулары нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр «Чалпы авыл жирлегенә» муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып гавами тыңлаулар уздыру срогы һәм аларны үткәрү урыны турында «Авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибә турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан да ким була алмый.

12. «Чалпы авыл жирлегенә» муниципаль берәмлек башлыгы башкарма комитетына территорияне планлаштыру буенча эзерләнган документлар, территорияне планлаштыру проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе, территорияне ыланлау проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм гавами тыңлаулар уздырган көннән соң 15 көннән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә жиберә.

13. Башкарма комитет, территорияне планлаштыру проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ыланлау проектын һәм гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәне исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын раслау яисә мондый документларны кире кагу турында һәм аны, күрсәтелгән беркетмәне һәм бәяләмәне исәпкә алып, эшләп бетерергә жиберү турында карар кабул итә.

14. Территорияне планлаштыру документлары (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ыланлау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнган тәртиптә мондый карар кабул ителгән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырылырга тиеш.

15. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм башкарма комитетның норматив хокукый акты белән билгеләнә. "

1.2. 25 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлеккә «б» пунктчасын өстәргә:

«б) капитал төзелеш объектларын капитал ремонтлау. "

1.3. 27-29 статьяларын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"27 статья. Төзелешкә рөхсәт бирү

1. Төзелешкә рөхсәт проектлау документларының шәһәр төзелеше регламентында, территорияне планлаштыру проектында һәм ызанлау проектында билгеләнгән таләпләргә (шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне планлаштыру проектын һәм территорияне ызанлау проектын эзерләү таләп ителмәгән очраклардан тыш) туры килүен раслый торган документ, линия объекты булмаган капитал төзелеш объекттын төзегәндә, реконструкцияләгәндә яисә территорияне планлаштыру проектында һәм территорияне ызанлау проектында билгеләнгән таләпләргә, линияле объектны төзегәндә, реконструкцияләгәндә, шулай ук жир кишәрлегеннән файдалану рөхсәт ителгән рөхсәт нигезендә жир кишәрлегендә капитал төзелеш объекттын урнаштыруга юл кую һәм Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр. Төзелешкә рөхсәт түзүчегә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш, капитал төзелеш объекттын төзү, реконструкцияләү хокукын бирә.

Жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы яисә жир кишәрлеге өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнмәгән очракта, төзелешкә рөхсәт элгә Кагыйдәләренәң 24 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән жир кишәрлегендә капитал төзелеш объекттын билгеләп куюга, параметрларына һәм урнаштыруга билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый.

2. «Чалпы авыл жирлеге» муниципаль берәмлек чикләрендә төзелешкә рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

Төзелешкә рөхсәтләр бирү федераль башкарма хакимият органы яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы тарафыннан жир кишәрлекләрендә капитал төзелеш объектларын планлаштырылган төзелешкә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга карата гамәлгә ашырыла торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән очраklar искәrmә булып тора:

- аларга шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнми (гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм муниципаль милектәгә жир кишәрлекләрендә урнашкан линия объектларыннан тыш);

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы ихтыяжлары өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм алар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу рөхсәт ителә.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә капитал төзелеш объектларының проект документациясе һәм мондый проект документациясен эзерләү өчен башкарыла торган инженерлык тикшеренүләре нәтижеләре дәүләт экспертизасы узарга тиеш, моңа түбәндәге капитал төзелеш объектларының проект документациясе керми:

1) бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән (индивидуаль торак төзелеш объектлары) иң күбе өч катлы аерым торучы торак йортлар;

2) берничә блоктан торган, саны уннан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән, күрше блок яисә күрше блоklar белән тоташмыйча гомуми диварга (гомуми стеналарга) ия булган, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм, мондый торак йортларны төзү яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылган очракта, гомуми файдаланудагы территориягә (блоктанган төзелештәге торак йортлар) чыгу мөмкинлеге булган торак йортлар;

3) бер яисә берничә блок-секциядән торган, саны дүрттән артмаган күпфатирлы йортлар, аларның һәркайсында гомуми файдаланудагы берничә фатир һәм бина урнашкан һәм һәркайсында гомуми файдалану территориясенә чыгу белән аерым подъезд булган күпфатирлы йортлар, әгәр мондый күпфатирлы йортларны төзү яисә реконструкцияләү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларын жәлеп итмичә гамәлгә ашырылса;

4) катлар саны икедән артмаган аерым капитал төзелеш объектлары, гомуми мәйданы 1500 кв. м һәм алар гражданның яшәү һәм житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнмәгән, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлар керми;

5) катлар саны икедән артмаган аерым капитал төзелеш объектлары, аларның гомуми мәйданы 1500 кв. житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү таләп ителми торган яисә мондый объектлар урнашкан жир кишәрлекләре чикләре чикләрендә санитар-яклау зоналары билгеләнгән яисә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракларда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектлар булган объектлардан тыш.

6) файдалы казылмалар ятмаларын эшкәртүнең техник проекты яисә жир асты байлыктары кишәрлекләреннән файдалануга бәйле эшләр башкаруга башка проект документациясе нигезендә жир асты байлыктары турында Россия Федерациясе законнары нигезендә эзерләнгән, килештерелгән һәм расланган бораулау скважиналары.

Проект документациясе экспертизасы капитал төзелеш объектын төзү яки реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт алу таләп ителмәгән очракта, шулай ук модификацияләнгән проект документациясенә карата үткәрелми. Проект документациясе экспертизасы гомуми файдаланудагы автомобиль

юлларына капитал ремонт үткөрү өчен эзерлэнгән проект документациясе бүлекләрэнә карата үткөрөлми.

Төзүче яисә техник, йә төзүче яисә заказчы белән шартнамә нигезендә проект документациясен эзерләүне гамәлгә ашыра торган зат проект документациясен һәм мондый проект документларын эзерләү өчен эшлэнгән инженер эзләнүләрөнөң нәтижэләрен Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә аккредитациялэнгән оешмалар шартнамәсе нигезендә уздырыла торган дәүләтнеке булмаган экспертизага жиберергә мөмкин.

4. Проект документларына дәүләт экспертизасы нәтижәсе - проект документларының техник регламентлар таләпләрөнә һәм инженерлык эзләнүләрә нәтижэләрөнә туры килүе (уңай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә), Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 13 өлөшө нигезендә каралган проект документациясе бүлекләрән карап тоту таләпләрөнә, шулай ук инженер эзләнүләрә нәтижэләрөнөң техник регламентлар таләпләрөнә туры килүе турында бәяләмә (әгәр инженерлык эзләнүләрә нәтижэләрә дәүләт экспертизасына проект документациясе белән бер үк вакытта юнәлтелгән булса). Инженерлык тикшеренүләрә нәтижэләрә дәүләт экспертизасына проект документациясен дәүләт экспертизасына жибергәнче жиберелгән очракта, дәүләт экспертизасы нәтижәсе булып инженер эзләнүләрә нәтижэләрөнөң техник регламентлар таләпләрөнә туры килүе (уңай бәяләмә) яисә туры килмәве (тискәре бәяләмә) тора.

Проект документларына һәм инженер тикшеренүләрә нәтижэләрөнә дәүләт экспертизасын оештыру һәм уздыру тәртибе, проект документларына һәм инженер тикшеренүләрә нәтижэләрөнә дәүләт экспертизасын үткәргән өчен түләү күләме һәм аны алу тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5. Төзүче проект документациясен раслый һәм төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза жиберә, аңа түбәндәге документлар кушымта итеп бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

2) төзелешкә рөхсәт алуға гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта яисә линия объекты төзелешенә рөхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты реквизитлары бирелгән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы;

3) проект документациясендәге материаллар:

аңлатма язуы;

- жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планында күрсәтелгән мәгълүматларға туры китереп, капитал төзелеш объектын, керү һәм керү урыннарын, гавами сервитутларның эш зоналары чикләрән, археологик мирас объектларын урнаштыру урынын билгеләп, башкарылган жир кишәрлегенә планлаштыру оешмасы схемасы;

- территорияне планлаштыру документлары составында - линия объектарына карата расланган кызыл сызыкча объектның урнашуын раслый торган жир кишәрлегенә планлаштыру оешмасы схемасы;

- архитектура чишелешләрә;

- проектлана торган капиталъ төзелеш объекттын инженерлык-техник тээмин итү челтэрлэренэ тоташтыру урыннарын күрсәтеп, инженер-техник тээмин итү (технологик тоташтыру) челтэрлэренэң жыелма планы;

- төзелешне оештыру проекты;

- капиталъ төзелеш объектларын, аларның өлешлэрен сүтү яисэ сүтү эшлэрен оештыру проекты;

- инвалидларның сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектлардан, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларыннан, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектлардан, күрсәтелгән объектларны төзегән, реконструкцияләгән очракта торак фонды объектларыннан файдалана алуын тээмин итү чаралары исемлеге, күрсәтелгән объектларның проект документациясенә экспертиза Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясы нигезендә үткәрелмәгән шарт белән;

4) уңай экспертиза бәяләмәсе - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясында каралган объектларның проект документациясенә карата;

4.1) модификацияләнгән проект документациясеннән файдаланган очракта, Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 3.5 өлешендә каралган бәяләмә;

5) рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт (төзүчегә мондый рөхсәт Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы нигезендә бирелгән очракта);

б) капиталъ төзелеш объекттын реконструкцияләгән очракта барлык хокук иялэренэң ризалыгы, әлегә өлешнең 6.2 пунктында күрсәтелгән күпфатирлы йортны реконструкцияләү очрактарыннан тыш.

6.1) дәүләт хакимияте органы (дәүләт органы) булып торучы дәүләт (муниципаль) заказчысы, бюджеттан тыш фонд идарәсе органы яисэ жирле үзидарә органы булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объекттында, аның хокук иясе дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе, дәүләт (муниципаль) бюджет яисэ автоном учреждениесе булган дәүләт (муниципаль) заказчысы, әлегә орган мөлкәт милекчесенең вәкаләтлэрен яисэ хокукын тиешенчә гамәлгә ашыра торган дәүләт (муниципаль) унитар предприятиесе булган дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталъ төзелеш объекттында шундый реконструкция үткэрү турында килешү - шул исәптән реконструкция үткэргәндә күрсәтелгән объектка китерелгән зыянны каплау шартларын һәм тәртибен билгели торган килешү;

6.2) күпфатирлы йортны реконструкцияләгән очракта торак законнары нигезендә кабул ителгән күпфатирлы йортта урыннар милекчелэренэң һәм машина урыннары милекчелэренэң гомуми жыелышының карары яисэ, эгәр мондый реконструкция нәтижәсендә күпфатирлы йортта гомуми мөлкәт күләме кимү, күпфатирлы йортта барлык урыннар һәм машина урыннары милекчелэренэң ризалыгы булса;

7) проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертизаның уңай бәяләмәсен биргән юридик затны аккредитацияләү турында таныклык күчermәсе, әгәр проект документациясенә дәүләтнеке булмаган экспертиза бәяләмәсе тапшырылган булса.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1, 2 һәм 5 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм күрсәтелгән документлары булган дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 5 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчermәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

6. Индивидуаль торак төзелеше объектын төзү, реконструкцияләү максатларында төзүче төзелешкә рөхсәт бирү турында гаризаны төзелешкә рөхсәт бирү турында турыдан-туры йә күпфункцияле үзәк аша жиберә. Төзелешкә рөхсәт бирү турында карар кабул итү өчен түбәндәге документлар кирәк:

- 1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;
- 2) төзелешкә рөхсәт алуға гариза бирелгән көнгә кадәр өч елдан да иртәрәк булмаган вакытта бирелгән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы;
- 3) индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген планлаштыру оешмасы схемасы.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә алардагы белешмәләр) башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән документлар булган дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмаларда, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча соратып алына.

Әлеге статьяның 6 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән документлар, әгәр күрсәтелгән документлар (аларның күчermәләре яисә аларда булган белешмәләр) күчermәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, әлеге статьяның 5 һәм 6 өлешләрендә күрсәтелгән документлардан тыш, төзелешкә рөхсәт бирү өчен башка документлар таләп итү рөхсәт ителми.

8. Башкарма комитет төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән соң жиде эш көне эчендә:

- гаризага беркетелә торган документларның булуын һәм тиешенчә тутырылуын тикшерә;

- индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген проектлау документларының яисә планлаштыру оешмасының схемаларының жир кишәрлеге төзелешенә рәхсәт алу өчен тапшырылган объектны төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры килүен яисә линия объекты төзелешенә рәхсәт бирелгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә, шулай ук капитал төзелеш объектын жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану нигезендә урнаштыру мөмкинлеге һәм Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләр нигезендә урнаштыру мөмкинлеге таләпләренә туры килүен тикшерүне үткәрә. Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирелгән очракта, реконструкция проект документациясен яисә жир кишәрлеген планлаштыру оешмасының күрсәтелгән схемасын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәүгә тикшерү уздырыла;

- төзелешкә рәхсәт бирә йә, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тарта.

9. Төзүче гаризасы буенча башкарма комитет төзелешнең, реконструкциянең аерым этапларына рәхсәт бирергә мөмкин.

Төзелеш этабында капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, әгәр мондый объект файдалануга тапшырылырга һәм автоном рәвештә кулланылышка тапшырылырга мөмкин булса (ягъни әлеге жир кишәрлегендә капитал төзелешнең башка объектларын төзү, реконструкцияләү), шулай ук капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү, автоном рәвештә кулланылышка кертелергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин (ягъни әлеге капитал төзелеш объектынның башка өлешләрен төзүгә, реконструкцияләүгә бәйсез рәвештә) капитал төзелеш объектын төзү яисә реконструкцияләү күздә тотыла.

10. Төзелешкә рәхсәт бирүдән баш тартуға карата төзүче суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

11. Төзелешкә рәхсәт бушлай бирелә.

12. Төзүче төзелешкә рәхсәт алган көннән алып ун көн эчендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмат системасында урнаштыру өчен башкарма комитетка шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмат системасында мәйдан, капитал төзелешнең планлаштырыла торган объектынның биеклеге һәм катларының саны турында, инженер-техник тәэмин итү челтәрләре турында, инженерлык тикшеренүләре материалларының бер нөсхәсен, һәм проект документациясе бүлекләренә бер нөсхәсе буенча белешмәләр тапшырырга тиеш:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау чаралары исемлеге;

2) янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары исемлеге;

3) энергетика нәтижәләлеге таләпләрен һәм биналарны, төзелешләрен, корылмаларны файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәэмин итү таләпләрен үтәүне тәэмин итү чаралары исемлеге.

13. Төзелешкә рөхсәт капиталъ төзелеш объектын төзүне оештыру проектында каралган вакытка бирелә. Шәхси торак төзелешенә рөхсәт ун елга бирелә.

Төзелешкә рөхсәт бирү срогы төзүченең мондый рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты чыкканга кадәр кимендә алтмыш көн алдан бирелгән гаризасы буенча озайтылырга мөмкин. Төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайтканда, капиталъ төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капиталъ ремонтлау мондый гаризаны бирү срогы тәмамланганчыга кадәр башланмаган очракта, төзелешкә рөхсәт бирү срогын озайту кире кагылырга тиеш.

14. Жир кишәрлегенә һәм капиталъ төзелеш объектларына хокук күчкәндә төзелешкә рөхсәт бирү срогы саклана.

15. Дәүләт серен тәшкил итүче күчемсез милек объектларын төзүгә рөхсәт Россия Федерациясенә дәүләт сере турындагы законнары нигезендә бирелә.

28 статья. Төзелеш, реконструкция, капиталъ ремонт

1. Капиталъ төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталъ ремонтлауны гамәлгә ашыручы зат (алга таба - төзелеш алып баручы зат) төзүче яисә төзелеш подряды шартнамәсен төзегән шәхси эшмәкәр яисә юридик зат, төзелеш алып баручы затка карата куелган Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килә торган зат (алга таба - төзелешне гамәлгә ашыручы зат) булырга мөмкин. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат проект документациясе, техник регламентлар, куркынычсызлык техникасы таләпләрен үтәүне тәмин итә һәм башкарылган эшләрнең сыйфаты һәм аларның проект документациясе таләпләренә туры килүе өчен җаваплы.

2. Төзүче яисә техник заказчы, бина, корылма, төбәк операторы белән төзелеш подряд шартнамәсе нигезендә капиталъ төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капиталъ ремонтлауны гамәлгә ашырганда күрсәтелгән затлар төзелеш һәм (яисә) капиталъ ремонт өчен жир кишәрлеге эзерләргә, шулай ук мондый шартнамә, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләре, проект документациясе төзелгән индивидуаль эшкуарга яисә юридик затка тапшырырга тиеш. Эшләрне туктату яисә аларны туктатып тору кирәк булганда, алты айдан артык төзүче яки техник заказчы капиталъ төзелеш объектын консервацияләүне тәмин итәргә тиеш.

3. Капиталъ төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге, төзүче яки техник заказчы алдан ук каралган булса, капиталъ төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү башланьрга жиде эш көненнән дә соңга калмыйча, капиталъ төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү өчен вәкаләтле башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органына (алга таба шулай ук - дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына) түбәндәге документлар бирелә торган эшләр башлануы турында хәбәр жибәрергә тиеш:

1) төзелешкә рөхсәт күчермәсе;

2) проект документациясе тулы күләмдә, ә төзелешнең тиешле этабын гамәлгә ашыру өчен кирәкле күләмдә төзелешнең, реконструкциянең аерым этабына рөхсәт бирелгән очрақларда;

3) жирлеккә кызыл сызықлардан чигенү сызықларын чыгару турындагы документның күчермәсе (ваклау сызымы);

4) эшләр башкаруны исәпкә алу алып барыла торган гомуми һәм махсус журналлар;

5) капитал төзелеш объектының проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булган очрақта, проект документациясенә дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе.

4. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны төзүче яисә техник заказчы, бинаны, корылманы, яисә региональ оператор йөкләмәсе нигезендә (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очрақта), проект документациясе, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү таләпләренә туры китереп, жир кишәрлеген файдалануга рөхсәт ителгән жир участогының шәһәр төзелеше планы төзелешенә рөхсәт алу датасына, Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә, техник регламентлар таләпләренә туры китереп, шул ук вакытта әйләнә-тирә мохит һәм мохит объектлары иминлеген, мэдәни мирас объектларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырырга тиеш. Төзелешне гамәлгә ашыручы зат шулай ук капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау башкарыла торган территориягә, төзүче, төзүче, техник заказчы вәкилләре, эксплуатациягә җаваплы бина, корылма, төбәк операторы, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары биналары, аларга кирәкле документация бирергә, төзелеш контроле үткәрергә, башкарма документация алып баруны тәэмин итәргә, техник заказчы, бинаны, корылманы, яки региональ операторны, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләрен тикшерелергә тиешле эшләрне тәмамлау сроклары турында эксплуатацияләүгә җаваплы булган затка, ачыкланган житешсезлекләренә бетерүне тәэмин итәргә һәм, ачыкланган житешсезлекләренә бетерү турында актлар төзегәнче эшләрне дәвам иттерергә керешмәскә, төзелеш материалларының сыйфатын тикшереп торуну тәэмин итәргә тиеш.

5. Капитал төзелеш объектының параметрларын мондый объектны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында зарурлығы ачыкланган проект документациясеннән читләштерү бары тик яңа расланган төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы, корылманы, яисә проект документациясенәң региональ операторы тарафыннан аңа тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң тапшырылган, бинаны эксплуатацияләүгә җаваплы зат нигезендә генә рөхсәт ителә.

6. Мэдәни мирас объекты билгеләренә ия объект табылган очрақта, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт барышында төзелешне гамәлгә ашыручы зат мондый объектны төзүне, реконструкцияләүне, капитал

ремонтлауны туктатырга, мондый объектны ачыклау турында Россия Федерациясенең мэдәни мирас объектлары турындагы законнарында каралган органнар хәбәр итәргә тиеш.

7. Реконструкция, капитал ремонт өчен жир кишәрлекләрен төзү һәм капитал төзелеш объектын эзәрләү, башкарма документация составы һәм аны алып бару тәртибе, эшләр башкаруны исәпкә алу алып барыла торган гомуми һәм махсус журналларны алып бару рәвеше һәм тәртибе, капитал төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау тәртибе, консервацияләү тәртибе Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнергә мөмкин.

8. Чиктәш урнашкан жир кишәрлекләрен йә гомуми файдаланудагы территорияләренә төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында шартнамә, шулай ук хосусый сервитут нигезендә файдаланырга мөмкин, әгәр «Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлекнең норматив хокукый акты белән мондый сервитутның эчтәлегә тасвирланган халык сервитуты билгеләнмәгән булса.

9. Төзелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт барышында түбәндәгеләр башкарыла:

1) законнар нигезендә һәм әлегә статьяның 10 өлеше тәртибендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге:

- капитал төзелеш объектларын төзү, проект документациясе экспертиза узарга тиешле йә модификацияләнгән проект документациясе булып тора;

- капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга проект документациясе дәүләт экспертизасы узарга тиеш булса, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау;

2) барлык капитал төзелеш объектларына карата төзелеш контроле - әлегә статьяның 11 өлеше законнары нигезендә һәм тәртибендә.

10. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге әлегә статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән объектларга карата гамәлгә ашырыла. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге предметы капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында эшләр һәм кулланыла торган төзелеш материаллары үтәлешенә, шулай ук мондый эшләрнең нәтижеләре техник регламентлар, проект документлары таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижелеләге таләпләренә һәм капитал төзелеш объектынның файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләпләренә, төзелешкә рөхсәт булу, 2 өлешләрдә билгеләнгән таләпләренә үтәү таләпләренә туры килүен тикшерү. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 52 статьясындагы 3 һәм 3.1.

«Чалпы авыл жирлегә» муниципаль берәмлек чикләрендә дәүләт төзелеш күзәтчелеге вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә Татарстан

Республикасы башкарма хакимиятенен вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар дәүләт төзелеш күзәтчелеге йогынтысына эләгә торган барлык капитал төзелеш объектларына тоткарлыксыз керү хокукына ия.

Уздырылган тикшерү нәтижәләре буенча дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы тарафыннан ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә төзүне гамәлгә ашыручы затка бирү өчен нигез булып торучы акт төзелә. Күрсәтмәдә хокук бозу төре, норматив хокукый актка сылтама, техник регламентка, проект документациясенә күрсәтелә, таләпләр бозылган, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны бетерү вакыты билгеләнә. Капитал төзелеш объекттын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны күрсәтелгән срокка туктату Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган дәүләт төзелеш күзәтчелегенән тыш, капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда дәүләт күзәтчелегенен башка төрләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Төзелеш контроле капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау барышында башкарыла торган эшләрнең проект документациясенен, техник регламентлар таләпләренә, инженерлык эзләнүләре нәтижәләренә туры килүен тикшерү максатларында капитал төзелеш объекттын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлегенен шәһәр төзелеше планын төзүгә, шулай ук жир кишәрлегенән файдалануга рөхсәт ителгән һәм Россия Федерациясенен жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә карата билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү максатларында башкарыла.

Төзелеш контроле төзелешне гамәлгә ашыручы зат тарафыннан үткәрелә. Төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очракта, төзелеш контроле шулай ук төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат, яисә региональ оператор тарафыннан йә алар белән килешү нигезендә җәлеп ителә торган индивидуаль эшкуар яисә юридик зат тарафыннан үткәрелә. Төзүче яки техник заказчы үз инициативасы буенча проект документациясен эзерләүче затны проект документациясенен башкарыла торган эшләрнең туры килүен тикшерү өчен җәлеп итәргә мөмкин.

Төзелешне гамәлгә ашыручы затка капитал төзелеш объекттында авария хәлендәгә хәлләрнең һәр очрагы турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә тиеш.

Капитал төзелеш объекттын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт алып барган очракта бина, корылманы, корылманы, корылманы эксплуатацияләү өчен җаваплы зат тарафыннан

капиталь төзелеш объектын төзүне, реконструкциялөүне, капитал ремонтлауны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан капитал төзелеш объектының иминлегенә йогынты ясый торган эшләрнең башкарылуына һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә башкарылуына, башка эшләрне башкарганнан соң, шулай ук төзелеш корылмаларының һәм инженерлык-техник челтәрләр участкаларының хәвефсезлеген контрольдә тота алмый торган эшләрнең башкарылуына, төзелеш контролен үткәрү барышында ачыкланган житешсезлекләрне яисә башка төзелеш конструкцияләрен һәм техник конструкцияләрен зарарламыйча яки бүтән төзелеш корылмаларын, эшләрне техник конструкцияләрне тээмин итү челтәрләрен, эшләрнең техник регламентлар таләпләренә туры килүен тээмин итү мөмкин булмаган очракта, шулай ук инженер-техник документация таләпләренә туры килә торган эшләрнең башкарылуына контроль үткәрелергә тиеш. Төзелеш конструкцияләренең куркынычсызлыгын тикшереп тору үткәрелгәнче, мондый конструкцияләрнең иминлегенә йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә башка эшләрне башкарганнан соң, шулай ук проект документациясендә, техник регламентлар таләпләрендә каралган очрактарда мондый конструкцияләрне сынаулар үткәрелергә тиеш. Күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнең, инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп тору нәтижәләре буенча күрсәтелгән эшләрне, конструкцияләрне, инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларын таныклау актлары төзелә.

Эшләрнең, конструкцияләрнең, инженер-техник тээмин итү челтәрләренең кимчелекләрен тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланганда, төзүче яки техник заказчы күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнең, инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп торуну таләп итәргә мөмкин. Мондый эшләрне, конструкцияләрне, инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларын тикшерү актлары әлеге статьяның 11 өлешендәгә дүртенче абзацында күрсәтелгән ачыкланган житешсезлекләрне бетергәннән соң гына төзелергә тиеш.

Башка эшләрне үтәү тиешле контрольне уздыру тәмамланган көннән алып алты айдан артык вакыт эчендә башлангычга тиеш булган очрактарда капитал төзелеш объектын иминлегенә йогынты ясый торган һәм башка төзелеш корылмаларын һәм инженер-техник тээмин итү челтәрләре участкаларын тикшермичә, шулай ук төзелеш конструкцияләренең һәм инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларының куркынычсызлыгын тикшереп тору мөмкин булмаган эшләрнең үтәлешен тикшереп тору, башка төзелеш корылмаларын һәм инженерлык-техник тээмин итү челтәрләре участкаларын тикшермичә, тиешле актлар төзеп, кабат үткәрелергә тиеш.

Төзүче, техник заказчы, бинаны, корылманы, яки проект документациясен әзерләүче затларның төзелеш контролен үткәрү өчен жәлеп

ителә торган региональ операторны, эксплуатациягә жаваплы булган затны, капитал төзелеш объектын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда эшләрне үтәүдәгә житешсезлекләр турында кисәтүләр язма рәвештә рәсмиләштерелергә тиеш. Күрсәтелгән житешсезлекләрне бетерү турында акт төзелә, ул күрсәтелгән житешсезлекләр турында кисәтүләр күрсәткән зат һәм төзелеш башкаручы зат тарафыннан имзаланган.

Төзелеш контролен үткәрү тәртибе Россия Федерациясенәң норматив хокукый актлары белән билгеләнергә мөмкин.

29 статья. Объектны кабул итү һәм объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү

1. Объект кануннар нигезендә кабул ителә.

2. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү - капитал төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә, проектлау документациясенә рөхсәтләр нигезендә, тулы күләмдә башкарылуын раслаучы документ, шулай ук төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектының жир кишәрлеген төзү өчен рөхсәт алу датасына яисә территорияне планлаштыруның линияле объектын төзегән, реконструкцияләгән һәм территорияне ызанлау проектына, шулай ук Россия Федерациясенәң жир һәм башка законнар нигезендә билгеләнгән чикләүләргә туры килүен раслый торган капитал төзелеш объектын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслый торган документ.

3. Объектны файдалануга кертү өчен төзүче объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү турындагы гариза белән турыдан-туры яисә күпфункцияле үзәк аша төзелешкә рөхсәт биргән башкарма комитетка мөрәжәгать итә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 3 өлешен нигезендә объектны файдалануга кертүгә рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәгә документлар кушымта итеп бирелә:

- 1) жир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;
- 2) төзелешкә рөхсәт алу өчен тапшырылган жир кишәрлегенәң шәһәр төзелеше планы яисә төзелеш, реконструкцияләү объектын төзелгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты;
- 3) төзелешкә рөхсәт;
- 4) капитал төзелеш объектын кабул итү акты (төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә төзелеш, реконструкцияләү башкарылган очракта);
- 5) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектының техник регламентлар таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имзаланган документ;
- 6) капитал төзелеш объектының төзелгән, реконструкцияләнгән проект документациясе параметрларының, шул исәптән энергетика нәтижәлегенә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектларын файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпләү приборлары белән тәмин итү таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат

(төзүне гамэлгә ашыручы зат һәм төзүче тарафыннан, төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкцияләүне гамэлгә ашырган очракта, шулай ук төзелеш контролен шартнамәсе нигезендә гамэлгә ашыручы зат тарафыннан, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү, реконструкцияләү очраklarыннан тыш, имзаланган документ;

7) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның техник шартларга туры килүен раслый торган һәм инженерлык-техник тәмин итү чөлтөрлөрөн эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләре тарафыннан имзаланган документлар (алар булган очракта);

8) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның урнашуын, жир кишәрлеге чиклөрөндә инженерлык-техник тәмин итү чөлтөрлөрөн урнаштыруны һәм жир кишәрлеген планлаштыру оешмасын урнаштыруны чагылдыра торган һәм төзелешне гамэлгә ашыручы зат (төзүне гамэлгә ашыручы зат һәм төзүче яисә техник заказчы тарафыннан төзелеш подряды шартнамәсе нигезендә реконструкцияләнгән очракта), линияле объектны төзү, реконструкцияләү очраklarыннан тыш;

9) төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектынның техник регламентлар һәм проект документлары таләплөрөнә, шул исәптән энергетика нәтижәлелеге таләплөрөнә һәм капитал төзелеш объектын кулланылучы энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландыру таләплөрөнә туры килүе турында дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы (дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамэлгә ашыру каралган очракта) бәяләмәсе, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 54 статьясындагы 7 өлешендә каралган очраklarда дәүләт экология контроле бәяләмәсе.

10) капитал төзелеш объектынның Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 2, 3 һәм 9 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчөрмәләре яисә алардагы белешмәләр) әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмаларда соратып алына.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 1, 4, 5, 6, 7, 8 пунктларында һәм 10 пунктларында күрсәтелгән документлар (аларның күчөрмәләре яисә аларда булган белешмәләр) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары йә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынучы оешмалар карамагында булмаса, мөрәжәгать итүче тарафыннан мөстәкыйль юллана. Әгәр әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документлар дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары карамагында булса, мондый документлар, әгәр төзүче күрсәтелгән документларны мөстәкыйль тапшырмаган булса, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән орган һәм оешмаларда соратып алына.

4. Башкарма комитет, объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып жиде эш көне эчендә әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булуын һәм рәсмиләштерүнең дәрәжәсиз тикшерүне, капитал төзелеш объектның карауны һәм мөрәжәгать итүчегә объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итүне, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, кабул итәргә тиеш. Төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның карап йөргәндә мондый объектның төзелешкә рөхсәттә күрсәтелгән таләпләргә, капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планын төзүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән таләпләргә яисә линия объектның төзегән, реконструкцияләнгән очракта, территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә, шулай ук жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга, Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә билгеләнгән чикләүләргә, проект документациясе таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижәләгә таләпләренә һәм файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәмин итү таләпләренә, индивидуаль торак объектның төзү, реконструкциялү очрактарынан тыш, туры килүен тикшерү гамәлгә ашырыла. Капитал төзелеш объектның төзегәндә, реконструкцияләнгәндә дәүләт төзелеш күзәтчеләгә гамәлгә ашырылган очракта, мондый объектның төзелешкә рөхсәт биргән орган тикшерми.

5. Объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

- әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булмавы;
- капитал төзелеш объектның жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планын төзүгә, реконструкциялүгә рөхсәт алу датасына билгеләнгән капитал төзелеш объектның төзүгә, реконструкциялүгә туры килмәве яисә линия объектның төзегән, реконструкцияләнгән очракта территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты таләпләренә;
- капитал төзелеш объектның төзелешкә рөхсәттә билгеләнгән таләпләргә туры килмәве;
- төзелгән, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектның проект документациясе параметрларының туры килмәве. Әлеге нигез индивидуаль торак төзелеш объектларына карата кулланылмый;
- капитал төзелеш объектның жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга һәм (яисә) Россия Федерациясенә жир һәм башка законнары нигезендә шәһәр төзелеш регламенты төзелешенә рөхсәт алу өчен тәкъдим ителгән датага карата билгеләнгән чикләүләргә туры килмәве.

Объектны эксплуатациягә кертүгә рөхсәт бирүдән баш тарту өчен, әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгәннәрдән тыш, төзүче әлеге Кагыйдәләренә 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә үтәмәгән. Мондый очракта объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт әлеге Кагыйдәләренә 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән проект документациясе бүлекчәләренә күчермәләре күчермәсенә бер нөсхәсә

буенча инженерлык-техник тээмин итү челтэрлэре турында, әлеге Кагыйдәләрнең 27 статьясындагы 12 өлешендә күрсәтелгән проект документациясе бүлекчәләренең күчermәләре күчermәсе яисә индивидуаль торак төзелеше объекты урнаштыру урынын билгеләп, жир кишәрлеген планировка оешмасы схемасының күчermәсе күчermәсен тапшырганнан соң гына бирелә.

6. Объектны файдалануга кертүгә рөхсәт бирүдән баш тартуга карата суд тәртибендә дэгъва белдерелергә мөмкин.

7. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт төзелгән капитал төзелеш объектын дәүләт исәбенә кую, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектын дәүләт исәбенә алу документларына үзгәрешләр кертү өчен нигез булып тора.

Объектны файдалануга кертүгә мәжбүри кушымта булып мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган капитал төзелеш объектынның Федераль закон нигезендә әзерләнгән техник планы тора.

Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәттә аны дәүләт кадастр исәбенә алу өчен кирәкле күләмдә капитал төзелеш объекты турында белешмәләр күрсәтелергә тиеш. Мондый белешмәләрнең составы Федераль закон нигезендә билгеләнгән техник планының график һәм текст өлешләрәндә белешмәләр составына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

Капитал төзелеш объектын төзү тәмамланганнан соң төзелеш алып баручы зат мондый объектны төзүчегә инженер тикшеренүләре нәтижәләрен, проект документациясен, капитал төзелеш объектын инженер-техник тээмин итү челтэрлэре эшләрен, конструкцияләрен, кишәрлекләрен таныклау актларын, мондый объектны эксплуатацияләү өчен кирәкле башка документларны тапшырырга тиеш.

8. Объектны файдалануга кертүгә рөхсәт рәвеше Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә. "

2. Әлеге карарны веб-адрес буенча «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы»нда урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндәге рәсми сайтында: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чалпы авыл жирлегә Советының торак-коммуналь хужалык, төзекләндерү, экология һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис:

А.С.Гәрәев